

Raadsvoorstel

Datum vergadering	24 juni 2025
Registratie nummer	GZDGWB/1647679
Voorstelnummer	RV2025-068
Portefeuillehouder	Servaas Stoop
Bijlage(n)	1. Preventie- en handhavingsplan middelengebruik 2025-2028
Onderwerp	Preventie- en handhavingsplan middelengebruik 2025-2028

Onderwerp

Preventie- en handhavingsplan middelengebruik 2025-2028

Beslispunten

1. Het Preventie- en Handhavingsplan middelengebruik 2025-2028 vast te stellen.

Inleiding

Volgens artikel 43a van de Alcoholwet moeten gemeenten elke vier jaar een Preventie- en Handhavingsplan (P&H-plan) opstellen. Het P&H-plan richt zich op voorkomen van alcoholgebruik onder jongeren en handhaven van de wet. Voorkomen en handhaven horen bij elkaar en versterken elkaar. In het P&H-plan staat hoe wij vanuit gezondheid en veiligheid aan deze doelen werken. De gemeente West Betuwe wil een breed plan, dat niet alleen over alcohol maar ook over roken, vaperen en drugs gaat. Ons P&H-plan richt zich op zowel jongeren als volwassenen.

Op dit moment heeft de gemeente geen geldend P&H-plan, dus is een nieuw plan nodig. Het Preventie- en Handhavingsplan middelengebruik 2025-2028 is belangrijk voor de gezondheid en veiligheid van onze inwoners. Het P&H-plan biedt een samenhangende aanpak om middelengebruik te voorkomen en te handhaven waar nodig.

Besluitgeschiedenis

Niet van toepassing

Beoogd effect

Door een integraal Preventie- en Handhavingsplan middelengebruik op te stellen, streven we naar een gezondere en veiligere leefomgeving. Het maatschappelijk effect van dit plan is dat jongeren en volwassenen beter worden beschermd tegen de schadelijke gevolgen van middelen. Dit leidt tot een verbetering van de algehele volksgezondheid en een vermindering van overlast en criminaliteit gerelateerd aan middelengebruik. Concreet betekent dit dat we preventieve maatregelen en handhaving inzetten om het gebruik van schadelijke middelen te ontmoedigen en te controleren, met als uiteindelijk doel een gezondere en veiliger gemeenschap.

Argumenten

1.1 Het P&H-plan is een wettelijke verplichting

Artikel 43a Alcoholwet verplicht gemeenten tot het opstellen van een lokaal Preventie- en Handhavingsplan.

1.2 Het P&H-plan past binnen gestelde kaders en het huidige beleid

Het P&H-plan sluit aan op het Gezond en Actief Leven Akkoord 2023-2026, de visie sociaal domein 2025-2028 en het Integraal Veiligheidsplan 2023-2026.

1.3 Het P&H-plan versterkt en bevordert een integrale samenwerking tussen partners

Bij het opstellen van dit plan en de daarbij behorende uitvoeringsplan zijn IrisZorg, GGD Gelderland-Zuid, Ida Gerhardt College, de Lingeborgh, Yuverta, Connect2Jeugd, Mozaïek Welzijn, leerplichtambtenaren, politie en handhaving betrokken. De input van alle organisaties is integraal afgewogen en daaruit is het P&H-plan voortgekomen.

1.4 Preventieve activiteiten sluiten aan op Opgroeien in een Kansrijke Omgeving (OKO)

In 2025 zijn we gestart met OKO. OKO streeft naar een gezonde en veilige omgeving door risico's te verkleinen en positieve aspecten te versterken. Dit programma richt zich op het verminderen van middelengebruik en het verbeteren van de mentale gezondheid van alle jongeren. De integratie van OKO en het P&H-plan zorgt voor een duidelijke en samenhangende aanpak. Hier worden preventieve maatregelen effectiever uitgevoerd en de samenwerking tussen verschillende partijen word bevorderd. Bovendien biedt OKO een basis voor het ontwikkelen van nieuwe interventies, wat de algehele effectiviteit van het P&H-plan ten goede komt.

1.5 Het Trimbos-instituut heeft meegeschreven aan het P&H-plan

Het Trimbos-instituut is een onafhankelijk, wetenschappelijk kennisinstituut en voor zowel de rijksoverheid als gemeenten een kennispartner op het gebied van preventie- en handhavingsplannen en middelenpreventie. Medewerkers van het instituut hebben geadviseerd op basis van wetenschappelijke inzichten.

Kanttekeningen

1.1 Ondanks de samenwerking en inzet van alle netwerkpartners is er geen garantie dat middelengebruik afneemt

Ondersteund door de inzichten van het Trimbos-instituut is zorgvuldig gekozen voor activiteiten die de komende jaren worden ingezet. Deze activiteiten zijn wetenschappelijk onderbouwd en gebaseerd op best practices. Door deze activiteiten streeft de gemeente ernaar het bewustzijn onder inwoners te vergroten en de verkrijgbaarheid van middelen te verlagen. Ondanks deze inspanningen, kan niet gegarandeerd worden dat onze inwoners minder of op latere leeftijd middelen gebruiken.

1.2 Het P&H-plan loopt tot 2028 terwijl het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het integraal veiligheidsplan in 2026 aflopen

De doelstellingen uit het GALA zijn meegenomen in de nieuwe beleidsvisie van het sociaal domein. De middelen die verdwijnen bij het aflopen van dit plan, hebben geen tot weinig invloed op de preventieve activiteiten die vanuit het GALA voor middelengebruik worden ingezet. Een eventuele verlenging van het GALA biedt de mogelijkheid om deze middelen in te zetten voor het starten van nieuwe pilots of het versterken van bestaande activiteiten. Het

huidige integraal veiligheidsplan richt zich op jongeren en jeugdoverlast. Daar sluit het P&H-plan momenteel op aan. Bij een nieuw veiligheidsbeleid wordt het P&H-plan in overweging genomen bij het vaststellen van de prioriteiten.

1.3 Het is nog onduidelijk of er structurele financiering is voor OKO

In 2025 starten we de interventie op met incidentele middelen. OKO is een langdurige preventie aanpak waar een gemeente structureel op in moet zetten om verbetering te zien. Voor deze aanpak worden middelen aangevraagd in de perspectiefnota 2026. Tijdens de raadsvergadering op 8 juli beslist de gemeenteraad over de perspectiefnota. Wanneer we niet door kunnen gaan met OKO, kan dit de impact op middelenpreventie verminderen. Dit heeft ook gevolgen voor de samenwerking tussen scholen, ouders en lokale organisaties, die door OKO wordt bevorderd. Hoewel het wenselijk is om met OKO aan de slag te gaan, maakt deze beslissing het P&H-plan niet minder belangrijk. OKO is ondersteunend, maar niet voorwaardelijk.

Financiën

De activiteiten die benoemd staan, worden gefinancierd uit bestaande middelen. Voor de uitvoering een nieuw nalevingsonderzoek is in 2027 25.000 euro nodig. Dit wordt gefinancierd vanuit bestaand budget 'uitbestede werkzaamheden toezicht & handhaving'.

Communicatie en participatie

Het P&H- en uitvoeringsplan zijn besproken met de betrokken partners. Zij ontvangen het definitieve P&H- en uitvoeringsplan na vaststelling.

Na het besluit van de gemeenteraad publiceren we het P&H-plan op de door de gemeente vastgestelde publicatiewijze.

Uitvoering/Planning

Bij vaststelling wordt het P&H-plan meteen van kracht en blijven het P&H- en uitvoeringsplanplan geldig tot en met 31 december 2028. Elk half jaar komen de betrokken beleidsadviseurs van maatschappelijke ontwikkeling en veiligheid samen met de ketenpartners om de trends, ontwikkelingen en voortgang van het uitvoeringsplan te bespreken.

Evaluatie

Kritische evaluatie is een essentieel onderdeel van het P&H-plan om de kwaliteit van onze aanpak te waarborgen en tijdig bij te stellen. De gemeente hanteert de volgende evaluatiecyclus:

- Het uitvoeringsplan wordt elk jaar in overleg met samenwerkingspartners geëvalueerd. Dit zorgt voor flexibiliteit en relevantie, zodat we kunnen inspelen op nieuwe uitdagingen en kansen. Indien nodig wordt een nieuwe probleemanalyse gemaakt. Als wijzigingen aan het uitvoeringsplan wenselijk zijn, wordt dit voorgesteld aan het college van burgemeester en wethouders.
- Elke vier jaar worden de nalevingscijfers geëvalueerd, het volgende nalevingsonderzoek staat gepland in 2027.
- Aan het einde van de looptijd van dit plan (na vier jaar) vindt een uitgebreide evaluatie plaats. Hierbij worden beschikbare cijfers, onderzoek en input van ketenpartners gebruikt om de realisatie van activiteiten, effecten van beleid en achterliggende

verklaringen te beoordelen. Het college van burgemeester en wethouders informeert de gemeenteraad over de resultaten van deze evaluatie opdat de raad daarna het volgende P&H-plan kan vaststellen.

Risicoparagraaf

Risico omschrijving	Soort risico	Kans	Effect	Beheersingsmaatregel
Bij wijziging in capaciteit en prioritering voor de uitvoering van het uitvoeringsplan moet het P&H-plan opnieuw vastgesteld worden door het college van burgemeester en wethouders.	Personeel	Minimaal	Laag	Bij wijziging van het uitvoeringsplan wordt dit als raadsvoorstel aan de gemeenteraad voorgelegd.

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe
de secretaris, de burgemeester,
Philip Bosman Servaas Stoop